

**DE LA ANTICHITATE LA CLASICISM
SAU MODERNISM IMAGINEA
GRECIEI ANTICE IN POEMUL
MEMENTO MORI DE MIHAI
EMINESCU**

Dr. Mirabela Odette CURELAR
Universitatea „Constantin Brâncuși” din
Târgu Jiu

Rezumat: În concepția eminesciană orice creație este materializare a gândirii. Astfel, construcțiile egiptene reprezintă „gândiri arhitectonice de-o grozavă măreție”, podul construit de romani peste Dunăre este „un gând de piatră repezit din arc în arc”; facultatea gândirii nu este proprie numai omului; cosmosul este rezultatul gândirii demiurgului, gândirea mării a născut pământul grec, care este acoperit de flori, „delicatele cugetări ale țarinei sale sfinte”. Referitor la sculptor, orbirea sa este metafora prin care Eminescu exprimă pe planul creației plastice teoria preexistenței ideii, a gândului. Această concepție are contingențe cu teoria artei a lui Platon: filozoful grec afirmă că artistul copiază universul său interior, adică ideile sale. Până aici cele două concepții sunt identice.

Cuvinte cheie: poemul caducității civilizațiilor, haos primordial, gândire milenară, armonii cerești, iluzie a eternității.

Una din „pietrele de hotar” ale istorie este Civilizația Greciei antice. Ea reprezintă peisajul paradisiac, populat de ființe mitologice, o punte de legătură între mare și cer iar din contemplarea de către om a acestui peisaj a apărut cântecul elin, care este cântecul pur prin excelență, căci din contemplarea frumuseții nu se poate naște decât frumusețe și grecii antici au fost singurii care au știut acest lucru. De aceea fenomenul grec este irepetabil în istorie: „ai fost singura cântare când privesc pe-al lumii râu”, dar circular în literatura și cultura.

**FROM ANTIQUITY TO CLASSICISM
OR MODERNISM IMAGE OF
ANCIENT GREEK IN MEMENTO
MORI THE POEM OF MIHAI
EMINESCU**

PhD Mirabela Odette CURELAR
„Constantin Brâncuși” University of
Târgu Jiu

Abstract: The concept of Eminescu is the materialization of any creative thinking. Thus, Egypt is building "thinking of a great architectural magnificence, the bridge over the Danube built by the Romans as" a thought rushed in spring stone arch "thinking faculty is not only their own human demiurge cosmos is the result of thinking, thinking of the Sea Greek bare ground that is covered with flowers, "delicate thoughts of his holy empress. On the sculptor, blindness is a metaphor that Eminescu was expressed in terms of pre-existing theory of creative arts ideas, thought. This approach has contingencies with Plato's theory of art: Greek philosopher says that the artist copied his inner world, is ideas. So here the two concepts are identical.

Key words: caducity poem civilizations, primordial chaos, millennial thinking, celestial harmonies, illusion of eternity.

Ancient Greek civilization is one of the "Milestones" of history. It is heavenly landscape populated by mythical creatures, a bridge between sea and sky and the contemplation of the landscape by man came celery song that is pure song par excellence, for the contemplation of beauty can be born not only beauty Greeks were the only ones who knew it. The phenomenon that is unrepeatably in Greek history:

"You were only singing when they look on the river world, but circular in literature and culture".(V, 96, 10)

Poemul *Memento mori* al lui Mihai Eminescu poate fi considerat poemul caducității civilizațiilor. Pătruns cu „chei de aur” în templul „unde secolii se torc” – și ai cărui „stâlpi nalți suiți în nouri” simbolizează aspirațiile cosmice ale civilizațiilor –, poetul are viziunea succesiunii veacurilor. „Urișa roat-a vremii” se întoarce, oferindu-i întreaga panoramă a istoriei. Din imensitatea fluxului istoric, Eminescu nu a reținut decât „pietrele de hotar”, care înseamnă etapele majore ale dezvoltării umanității.

Panorama deșertăciunilor unul din titlurile asupra căruia se oprișe Eminescu sintetizează contrastul dintre aspirația de trăinicie a popoarelor și inevitabilitatea destrămării lor. *Memento mori* este imperativul care prezidează destinele tuturor civilizațiilor. Succesiunea în timp a acestora s-a sedimentat într-o construcție gigantică, adevărat turn Babel de idei:

„[...] de gândiri am pus popoare,
Ca idee pe idee să clădească pân-în
soare,

Cum popoarele antice în al Asiei
pământ

Au unit stâncă pe stâncă, mur pe mur s-
ajungă-n ceruri”. (IV, 148, 1219-1222)

Din componentele acestui amalgam am reținut în analiza mea Elada și Roma antică. *Episodul Grecia* este format din două părți: prima, în care poetul descrie o Grecie mitologică¹ și cadrul natural al civilizației elene, iar a doua, zbuțumul creatorilor de a descifra sensul existenței. Cadrul natural este prezentat idilic și, potrivit părerii poetului, seninătatea și frumusețea peisajului grec sunt cauza „miracolului elin”.

Într-unul din variantele poemului, Eminescu afirmă că toată „țarina sfântă” a Greciei este un „Panteon”, adică un lăcaș al zeilor. Omul lipsește din acest Panteon; o singură dată poetul pomenește de „o fată pământeană” și de două ori de „urbe mândră”, dar în primul caz este vorba de un personaj legendar, căci fata pământeană este urmărită de Jupiter metamorfozat în tânăr, iar în al doilea caz urbea nu este decât un element natural al

Memento Mori poem can be considered obsolete civilizations. Entered the "golden key" in house "where secular the spin" - and whose "columns on thy go up in clouds" symbolizes cosmic aspirations of civilizations - the poet has a vision sequence ages. "The huge wheel-weather" returns, giving him the whole panorama of history. Immensity of the historical flow has retained only Eminescu "Milestones", which means the major stages of development of humanity.

Panorama of vanities is one of the titles on which stopped Eminescu summaries the contrast between the aspiration of peoples strength and inevitability of their collapse. *Memento Mori* is imperative that all preside over the destiny of civilizations. Sequence over time to settle into a gigantic construction, real Tower of Babel of ideas:

"[...] Of people thinking we have,
That idea-the idea to build up the sun
How ancient peoples in the Asian
land
United rock rock on blackberry,
blackberry s reach heaven."

(IV, 148, 1219-

1222)

From the mixture components in our analysis we retain ancient Hellas and Rome. Episode Greece consists of two parts: first, in which the poet describes a mythological Greece and Greek civilization natural frame, and the second, to decipher meaning creators' turmoil there. The natural environment is presented idyllic and, according to a poet, serenity and beauty of the Greek landscape are due to "Ellen miracle”.

In one variant of the poem, Eminescu states that all "holy empress" of Greece is a "Pantheon", is a temple of the gods. Man missing from the Pantheon, once the poet mentions the "earthly girl" and twice for "town pride", but the former is a legendary character, because towards earth is followed by Jupiter metamorphosed into young and in the latter city is only a natural element of the

peisajului, asemenea munților, râurilor și a codrilor. Panteonul grec este populat de: satiri („dintr-o tuf-ivește Satyr capu-i chel, barba-i de țap”), de nimfe ce se scaldă în apele râurilor și ale mării, de Zeus („Joe preschimbat în tânăr [...] pândea umbra mlădioasă a unei fete pământene”), de zeul Eros. Într-o variantă a poemului, Eminescu exclamă, scoțând în evidență panteismul pământului grec:

„[...] Grecie, or-ce viață încolțită
Pe câmpia ta feeric este îndumnezeită
Zâne-n valuri, zâne-n codri, zâne-n
stelele de foc”.

(V, 96, 1⁰)

Întreaga natură a acestui pământ este animizată, căci râul vorbește și ascultă „glasul de argint al nimfelor”, frunzele „își comunică misteruri”, stelele sunt „prorocitoare”, codrul „suspina”, etc., și toate acestea își împreună glasurile într-o cântare polifonică. Arta este efectul cadrului natural, căci oricine ascultă murmurul „vorbărețelor valuri” și al „prorocitoarelor stele” nu se poate să nu înceapă a cânta.

Grecia este definită drept cântec de către Eminescu: „Cântec ești tu Grecie” [...], singurul cântec autentic în istorie. În Grecia, arta este atât de bine armonizată cu natura, încât amândouă formează o unitate indisolubilă. Fie că este vorba de cântec (poezia în Antichitate era cântată), cum am arătat în rândurile precedente, fie că e vorba de artele plastice, arta greacă pare a izbucni ca un fenomen natural.

Nu numai omul, ci însăși natura a făurit aceste temple, care apar ca o prelungire a stâncilor, îndreptată către Olimp. La fel orașele: ele sunt așezate în „dulce crâng” la marginea mării. În articolul intitulat *Eminescu și Elada*, apărut în nr. 1 al „Revistei de istorie și teorie literară”, p. 44-55, în anul 1969, Andrei Nestorescu și Gr. Tănăsescu socotesc că Eminescu a vrut să descrie în acest fragment Grecia homerică. Faptul că poetul pomenește de orașe și de urbe este, după părerea lor, un anacronism al poetului, căci „Eminescu a încercat aici să reconstituie Grecia homerică

landscape, like mountains, rivers and forests. Greek pantheon is populated by: satyrs (a tuff-emerges Satyr's bald head, the goat's beard), the nymphs to bate in the waters of rivers and the sea, by Zeus („ Joe the couple exchanged [...] panda lithe shadow of a native girl"), the god Eros. In a variant of the poem, Eminescu exclaimed, highlighting Greek pantheism Earth:

"[...] Greece, or the life-cornered
Your fairy is deified Plain
fairies-n waves in fairies, forests,
fairies, stars in the fire.

(V, 96, 10)

The entire nature of this land is animized, speaking and listening of the river of "silver voice of nymphs", leaves "communicate the mysteries", the stars are "predictable" and the forest "sigh", etc., And all these voices are put together in their polyphonic singing. Art is the natural effect, for whoever listens to murmur "speaking waves" and "predictable stars" can not begin to sing.

Greece is defined as a song by Eminescu: "Song are you Greece" [...], the only authentic song in history. In Greece, the art is so well integrated with nature that both form are an inseparable unit. Whether the song (in ancient poetry was sung), as discussed in previous rows, be it the arts, Greek art seems to burst as a natural phenomenon.

Not only human but nature too has done these temples, which appear as an extension of the rocks, brought to Olympus. Like cities: they are placed in the "sweet wood" on the edge of the sea. In an article titled *Eminescu and Hellas*, appeared in no. 1, "Review of history and literary theory", p. 44-55, in 1969, Andrei Nestorescu and Gr. Tanasescu think that Eminescu wanted to describe in this passage the Homeric Greece. Because of this the poet mentioned the cities and towns are in their view, an anachronism of the poet, for "Eminescu tried here to reconstruct the Homeric Greece [...].

[...]. Eliminând asemenea anacronisme (orașele și urbea-n.n.), ne aflăm într-o Eladă arhaică, neatinsă de civilizație" (p. 44).

Eminescu a creat o Grecie idilică, mitologică, convențională, imagine pe care a preluat-o din creația poetică germană, generată de teoriile lui Winkelmann, și nu putem vorbi în acest caz de atmosferă homerică decât în măsura în care mitologia greacă se confundă cu cea a celor două epopei. De altminteri, în cazul unei reconstituiri a Greciei homerice, orașul nu ar constitui anacronisme. Troia, Micene, Sparta, Atena, etc., sunt deseori pomenite în *Iliada și Odiseea*. În schimb, satirii și zeul Eros lipsesc. Deci nu se poate afirma reconstituirea Greciei homerice de către Eminescu. În realitate, poetul a descris o Grecie convențională mitologică, în care templele și orașele au drept scop de a demonstra armonia dintre natură și arhitectură în Grecia antică.

Edenul se naște din mare. Eminescu a manifestat o deosebită predilecție pentru elementul oceanic și, în general, în poezia sa, marea simbolizează viața plină de pasiuni sau haosul primordial. De pildă, în poezia *Mai am un singur dor* poetul afirmă în versurile finale: „va geme de patemi/ al mării aspru cânt” [...], iar în varianta *De-oi adormi*: „ce n-or ști că privesc/ o lume de patemi” [...], în care el se imaginează după moarte contemplând ataractic zbuciumul inutil al pasiunilor. Pentru al doilea caz, marea – simbol al haosului primar, este suficient să amintim că Luceafărul se naște prima dată din mare și a doua oară din haos; cele două noțiuni sunt deci echivalente.

În episodul din poemul *Memento mori*, Grecia se naște din mare², care apare drept depozitara unei gândiri milenare – „Dar cu lumea ta bogată tu ai răsărit din mare/ Tot ce a gândit bătrâna în viața-i milenare”. Din acel fund de mare adânc și întunecat, care are proprietatea de a fi oglinda cosmosului și de a depozita imaginile oglindite, apare Grecia ca o lumină răsărită din haos; geneza Greciei este rezultatul gândirii milenare a mării și ea reprezintă o gândire care cugetă asupra existenței cosmice. Până în momentul genezei Greciei, marea este întunecată, „astfel Grecia

Also eliminating anachronisms (cities and city-Ed), we are in an archaic Hellas, untouched by civilization "(p. 44).

Eminescu, created an idyllic Greece, mythology, conventional image that took a poetic creation of German theories generated by Winkelmann, and in this case we can speak of Homeric atmosphere only in so far as it overlaps with the Greek mythology the two epics. In fact, if a reconstruction of Homeric Greece, the city would not anachronisms. Troy, Mycenae, Sparta, Athens, etc., Are often mentioned in the *Iliad* and *Odyssey*. Instead, the God Eros is satire and missing. So it is doubtful reconstruction Homeric Greece by Eminescu. In reality, the poet described a conventional mythological Greece, the temples and cities aim to demonstrate the harmony between nature and architecture in ancient Greece.

Eden was born from the sea. Eminescu showed a great predilection for the ocean component and, in general, in his poem, symbolizes great life full of passion or primordial chaos. For example, the poetry I have missed one poet says in the final verses: "you groan of suffering / play rough sea" and the varied [...], sleep sheep "know what they'll look / suffering a world "in which he imagines [...], after contemplating death ataractic unnecessary turmoil of passions. For the second case, great – the primary symbol of chaos, just remember that first evening star is born from the sea, and again from chaos, so the two concepts are equivalent.

In the episode of the poem *Memento Mori*, Greece is born from the sea, which appears as a repository of millennial thinking - "But your world you rich east sea / Everything that I thought millennial old life." From that deep and dark ground, which has the property to be mirror images of the cosmos and store mirrored, Greece appears as a light east of chaos, the genesis of Greece is the result of millennial thinking of the sea and it is thought that thinks the

se naște din întunecata mare", căci lumea pregenezei este lipsită de lumină (cf. *Scrisoarea I*: „căci era un întuneric ca o mare fără-o rază”), dar după aceea ea devine „mai albastră decât cerul”, are „valuri luminoase”, este sensibilă la frumusețe, visează și își unește glasul „blând și mat” în simfonia specifică Greciei antice.

Imaginea mării diferă în acest fragment de modul de a descrie obișnuit al poetului, căci, în general, marea eminesciană este învălurită și înghețată, în timp ce „apele oceanici” ale Eladei sunt calme, liniștite și calde; ele au ajuns la un înalt grad de purificare, tinzând să se confunde cu spațiile eterate; marea greacă reprezintă un succedaneu al cerului. Acesta din urmă este și el „adânc albastru”, „clar” și este definit metaforic drept „o mare caldă a aerului”. Atât marea, cât și cerul au soare, întrucât marea „poartă soarele pe față” și, fapt demn de relevat, amândouă sunt liniștite: marea greacă se încrețește doar arareori, iar cerul este definit drept „o mare liniștită”. Către acesta din urmă se ridică râurile într-un suprem efort de a ajunge la seninătate: ele se urcă pe scări de stânci către „albastrul adânc din marea cerului cea liniștită”. Grecia reprezintă elementul de unire dintre mare și cer, ea se naște din mare și se ridică la cer; ea este gândire milenară extrasă din adânc de ape care se înalță către seninătatea albastră a azurului.

Culorile care domină peisajul grec descris de Eminescu sunt: albastru (culoarea mării, a aerului și a cerului), verde (culoarea crângului, a drumului din crânguri), alb (culoarea nimfelor, a orașelor, culoarea marmorei); culoarea neagră apare doar ca element de contrast: de pildă, nimfele au corpul alb ca zăpada și părul negru: „nimfe albe ca zăpada scutur ap'albastră, caldă/ [...] scuturându-și părul negru, înecându-se de râs”.

La Eminescu culoarea albastră, uneori asociată cu cea albă, este simbolul echilibrului, al seninului și al frumosului; iată câteva exemple: palatul lui Odin are „muri albaștri”; copila pe care același zeu i-o prezintă poetului (ea reprezintă frumosul prin excelență) are ochii albaștri și pielea albă; ochii lui Odin au

existence cosmic. By Genesis Greece, the sea is dark, “as Greece is born of dark sea” for previous origin world devoid of light (see Letter I, “because it was dark as much live without a range), but after Therefore it becomes "more than blue sky" is "light waves, is sensitive to beauty, dreams and joining their voice" gentle and dull "in particular symphony of ancient Greece.

Large image of the see is different in the words that describe how the poet's normal, because, in general, the see of Eminescu is wave and sea ice, while the "ocean" of ancient Greece are calm, quiet and warm, they have reached a high purification facilities tend to be confused with ether, is a great Greek succedaneum sky. The latter is also "deep blue", "clear" and is defined metaphorically as "a big hot air." Both sea and sky were sunlight, whereas large "sun bear face," and actually found worthy, both are quiet: the great Greek wiggles only rarely, and the sky is defined as "a great calm." The latter river rises in a supreme effort to reach serenity: the rock climbs the stairs to the "deep blue sea in the quiet sky." Greece is the element of connection between sea and sky, it is born from the sea and rose to heaven, she is thinking deeply millennial extracted from water which rises to the serenity of azure blue.

Greek colors which dominate the landscape and described by Eminescu are: blue (the color of sea, air and sky), green (forest color, the path of the groves), white (the color of nymphs, of cities, marble color) is just black element of contrast: for example, nymphs have body and black hair, white as snow, “white as snow nymphs blue water shaking, hot / [...] shaking and black hair, drawing is the laughter.”

To Eminescu blue color is sometimes associated with white and symbolizes balance, the serene and beautiful, here are some examples: *Odin's* palace is "blue death" and a child that God has the same poet (she is beautiful par excellence) has

culoarea cerului; luna din poemul *Miradoniz* are mantia albastră constelată, ochi albaștri și își plimbă razele printre coloanele unui templu grec. Nu întâmplător, în descrierea Greciei domină culoarea albastră. În alte episoade, cum ar fi de pildă Egiptul, paleta cromatică este mult diferită: ea se caracterizează prin policromatism (alb, albastru, argintiu, roșu, auriu, galben, verde, etc.), ușor de explicat datorită exotismului atmosferei pământului oriental descris de poet. Peisajul grec apare, așadar, drept simbol al echilibrului și al frumuseții.

Idealizarea Greciei antice a fost un loc comun al creației poetice romantice. Poemul lui Schiller, *Die Götter Griechenlands* (*Zei din Grecia*), despre care s-a spus că l-a influențat pe Eminescu în descrierea Greciei³, este în realitate dominat de regretul dispariției civilizației și culturii eline. Elementele de erudiție abundă (apar divinități – Helios, Demetra, Persefona; eroi: Filoctet, Oreste; poeți legendari: Orfeu, Linos, etc.). Din punct de vedere cromatic, Grecia, deși luminoasă, este incoloră.

Deosebirile dintre poemul lui Schiller și episodul „Grecia” din *Memento mori* sunt evidente: poemul eminescian este sărac în elemente de erudiție în comparație cu *Die Götter Griechenlands*; culoarea albastră, ale cărei valențe simbolice le-am arătat, domină peisajul descris de poetul român, în timp ce Grecia schilleriană este practic incoloră; la Eminescu, Grecia este constituită din elemente purificate generate de gândirea milenară a mării; marea greacă (ea nu apare în poemul lui Schiller) a ajuns la un asemenea grad de transfigurare, încât a devenit un succedaneu al cerului și tinde să se contopească cu spațiile eterate.

Poemul lui Schiller reprezintă o sinteză de elemente, de mitologie greacă dominată de ideea comuniunii omului cu natura, în timp ce la Eminescu Grecia apare drept pământ transfigurat ce tinde către armoniile cerești. Această imagine a unei grecii construite din elemente pure, născute de gândirea milenară a mării, și care constituie puntea de legătură

blue eyes and white skin, eyes the color of the sky *Odin*; months of the poem is *Miradoniz* constellations blue robe, blue eyes and ran his rays through the columns of a Greek temple. Not incidentally, the description of blue dominate Greece. In other episodes, such as for example Egypt, color palette is very different: it is characterized by polychromatic (white, blue, silver, red, gold, yellow, green, etc). Easily explained because the earth's atmosphere. Oriental exoticism described poet. Greek landscape appears therefore as a symbol of balance and beauty.

Idealization of Ancient Greece was a common place of Romantic poetic creation. Thus Schiller's poem *Die Götter Griechenlands*, which was said to influence the description Eminescu Greece, is in fact dominated by regret disappearance Hellenic civilization and culture. Elements of knowledge abound to all characters (deities appear - Helios, Demetra, Persephone, heroes: Philoctetes, Orestes; legendary poets: Orpheus Linos, etc.). As to color, Greece, although light, is colorless. To Eminescu, Greece consists a lot of element arising from purified sea millennial thinking, the great Greek (it does not appear in Schiller's poem) came to such a degree of transfiguration, that became a succedaneum sky and tends to merge with spaces ether.

Schiller's poem is a synthesis of elements of Greek mythology, dominated by the idea of human communion with nature, while Greece is as earth Eminescu tends transfigured by the heavenly harmonies. The Greeks built an image of pure elements, born of millennial thinking of the sea, which is the bridge between ocean and sky creation is unique in Europe. These elements appear in the description of Hellenic land by Eminescu. The poet emphasizes the natural and enchanting, tranquil seas warm, the landscape inspiring songs. Is the image of a classical Greek. Hellenic culture is present in all the poet's work, but only that of classical Greece.

dintre ocean și cer este singulară în creația europeană. Aceste elemente apar în descrierea pământului elenic de către Eminescu. Poetul subliniază cadrul natural feeric și senin, liniștea caldă a mării, peisajul inspirator de cântece. Este imaginea unei Grecii clasice. Cultura elină este prezentă în toată opera poetului, dar numai cea a Greciei clasice.

Civilizația Eladei clasice este, în concepția eminesciană, un produs al cadrului natural senin și paradisiac; arta greacă apare datorită cântării simfonice a elementelor naturii; acest eden este populat numai de ființe mitologice, iar omul nu se naște decât pentru a transpune în cântec tot ce vede și ce aude. În acest cadru feeric, ce predispune la cântare, cugetătorul stă palid în camera îngustă:

„Dar în camera îngustă lângă lampa cea cu oliu

Palid stă cugetătorul, căci gândirea-i e în doliu”.

(IV, 120, 307-308)

Cugetătorul este filozoful grec sceptic, care face un efort zadarnic de a determina semnul definitor al lumii și, în disperare de cauză, recurge la formele artificiale, pe care el însuși în forul său interior le recunoaște drept inexacte.

În concepția eminesciană orice creație este materializare a gândirii. Astfel, construcțiile egiptene reprezintă „gândiri arhitectonice de-o grozavă măreție”, podul construit de romani peste Dunăre este „un gând de piatră repezit din arc în arc”; facultatea gândirii nu este proprie numai omului; cosmosul este rezultatul gândirii demiurgului, gândirea mării a născut pământul grec, care este acoperit de flori, „delicatele cugetări ale țarinei sale sfinte”. Referitor la sculptor, orbirea sa este metafora prin care Eminescu exprimă pe planul creației plastice teoria preexistenței ideii, a gândului. Această concepție are contingente cu teoria artei a lui Platon: filozoful grec afirmă că artistul copiază universul său interior, adică ideile sale. Până aici cele două concepții sunt identice.

Deosebirea constă în faptul că Platon

Hellas classical civilization is, in conception of Eminescu, a product of the natural and heavenly blue, Greek art is due to the elements symphonic chant, this Eden is populated only by mythological beings, and man is born only to transpose the song everything he hears and sees. In this enchanting framework, which predisposes to scales, pale thinkers lies in the narrow room: “But the lamp near the narrow room with olio Stays pale thinkers, for thinking it is in mourning.”

(IV,

120, 307-308)

Greek philosopher thinkers is skeptical, which is a futile effort to determine the sign which defining the world and, in despair, resorting to artificial forms, which himself acknowledges in its internal forum as inaccurate.

In any creative design of Eminescu is the materialization of thought. Thus, Egypt is building "thinking of a great architectural magnificence, the bridge over the Danube built by the Romans as" a thought rushed in spring stone arch "thinking faculty is not only their own human demiurge cosmos but is the result of thinking, thinking of the Sea Greek bare ground that is covered with flowers, "delicate thoughts of his holy empress. On the sculptor, blindness is a metaphor that Eminescu was expressed in terms of pre-existing theory of creative arts ideas, thought. This approach has contingencies with Plato's theory of art: Greek philosopher says that the artist copied his inner world, ie ideas. So here the two concepts are identical.

The difference is that Plato considers art as a dangerous activity because it is an imitation of the third degree and, because it is imitation, it can lead to knowledge of ideas. For this reason he rejects the art. Unlike Plato, Eminescu high activity as an art design and value of the Greek is its ability to be "eternal forms / free from thinking of those who are born and die." In

consideră arta drept o activitate periculoasă, întrucât ea reprezintă o imitație de gradul trei și, fiindcă este imitație, ea nu poate conduce la cunoașterea ideilor. Din acest motiv el respinge arta. Spre deosebire de Platon, Eminescu concepe arta drept o activitate superioară și valoarea celei grecești constă în capacitatea ei de a reprezenta „formele eterne/ neatrinse de gândirea celor care nasc și mor”. Cu alte cuvinte, plastica elină reprezintă pentru poetul român transpunerea în piatră a lumii prototipurilor imanente⁴. Am afirmat în rândurile introductive că *Memento mori* este un poem al caducității civilizațiilor, iar civilizația greacă este și ea, ca și celelalte, supusă legii distrugerii și va dispărea în urma unui act deliberat al lui Orfeu. Cele cinci strofe referitoare la dispariția civilizației eline au fost obiectul mai multor studii⁵.

În poemul lui Eminescu este reprezentat Orfeu, după călătoria în lumea umbrelor. El are „arta sfărâmată” deoarece în confruntarea cu moartea este învinsă; glasul „ce-nviiase stânca” este „stins de-aripa disperării” și ochiul este „întunecos” din același motiv. Își întoarce privirea „când la stelele eterne, când la jocul blând al mării” și ascultă „cum vântu-nșală și cum undele îl mint”. Sensul acestor versuri, credem, este următorul: Orfeu, care reușise să anime materia neînsuflețită, a avut convingerea că și reînvierea este posibilă cu ajutorul artei; nereușita îl face să descopere adevărul suprem: că moartea este de neînving în timp ce elementele naturii (stelele eterne, marea, vântul) dau o iluzie vană a eternității. Orfeu reprezintă conștiința umană devenită conștientă de propria sa perisabilitate.

Dispariția civilizației grecești este o alta problema. Un act deliberat al lui Orfeu, aruncarea harpei, îi pune capăt. El săvârșește acest act după ce a ajuns la concluzia enunțată mai sus. Inițiatorul legendar al misterelor se află în fața unei alternative: să arunce harpa sa în haos sau să o arunce în mare. Inițial, „harfa-i de cântări umflată” ar fi provocat o migrație a întregului cosmos și ar fi generat, din „văi de chaos”, „colonii de lumi pierdute”. Și la

other words, plastic celery Romanian poet is to transpose into stone prototypes immanent world. I said that among the introductory poem of *Memento Mori* is an obsolete civilization and Greek civilization is also, like the others, subject to the law of destruction and will disappear after a deliberate act of Orpheus. The five stanzas about the disappearance of Hellenic civilization was the subject of several studies.

In the Eminescu's poem Orpheus is represented as traveling in the world of shadows. He has "broken art" because the confrontation with death is defeated, the voice of what rock came to life is "off-wing of despair" "and the eye is" dark for the same reason. Their turn "when the eternal stars, when the gentle game of the sea and hear" how-cheat it the wind waves and how they lie. " Meaning of these verses, we believe, is as follows: Orpheus, who managed to animate lifeless matter, was convinced that revival is possible through art, makes failure to discover the ultimate truth: that death is invincible while the elements (stars, eternal sea, wind) valve give an illusion of eternity. Orpheus is human consciousness became aware of its own perish ability.

Disappearance of Greek civilization is another matter of humanity. A deliberate act of Orpheus, harp throw, terminates it. He committed this act concluded after stated above. Starter legendary mystery faces an alternative: to throw into chaos harp or throw into the sea. Initially, "and the harp-blown songs" would have caused a migration of the entire space and would be generated, the "valley of Chaos", "colonies of lost worlds." And in that case all would end, because there is a law of relentless destruction.

Orpheus not use this option, but throw in big harp. The result is that all Greek thinking, attracted by the song "always painful", as it appears in one of the options, one is the „ocean halls”. What is celery

această ipoteză totul s-ar fi sfârșit, căci există o lege implacabilă a pieirii.

Orfeu nu recurge la această variantă, ci aruncă harpa în mare. Rezultatul este că toată gândirea Greciei, atrasă de cântarea „veșnic dureroasă”, cum apare într-una din variante, o urmează în „halele oceanici”. Ceea ce distruge civilizația elină este conștiința pieirii implacabile. Cântecele harpei lui Orfeu este un cântec al morții și el mai răzbate din mare „în imagini de talazuri”.

Civilizația Greciei antice este, potrivit părerii poetului, una din „pietrele de hotar” ale istoriei. Ea reprezintă peisajul paradisiac, populat de ființe mitologice, puntea de legătură între mare și cer; din contemplarea de către om a acestui peisaj a apărut cântecul elin, care este cântecul prin excelență, căci din contemplarea frumuseții nu se poate naște decât frumusețe și grecii antici au fost singurii care au știut acest lucru. De aceea fenomenul grec este irepetabil în istorie: „ai fost singura cântare când privesc pe-al lumii râu”.

În episodul *Roma*, Eminescu zugrăvește Grecia sub raportul frumuseții naturii, al creației plastice și al gândirii filozofice. În poemul *Memento mori*, Roma apare ca putere politică. Ea este „un mândru soare” ce „c-o rază de gândire ține lumi ca să nu zboare”. Apariția ei surprinde „uimita omenire”, iar sensul existenței sale este de a transforma haosul (nedefinitul) pământesc în cosmos (ordine, organizare). Ea reprezintă, pentru a ne exprima în termeni platonici, materializarea ideii de politică; și, pentru că este materializare a ideii, gândirea sa este nemuritoare: „și ce zice-i zis pe veacuri, e etern, nemuritor”, și poate fi urmărită de-a lungul istoriei universale, căci popoarele se ghidează după sentințele romane.

Asemenea Greciei, Roma are o geneză misterioasă: în fața spectacolului haosului politic pământesc, veșnicia, cugetând pe timp de milenii în mitologie, adună din trecut viață, putere, esență de înțelepciune și, sintetizându-le, zidește „poporul de regi”:

„Vecimeia cea bătrână, ea la lumi privea uimită.

consciousness destroy civilization
implacable destruction. Orpheus's harp song is a song of death and he still penetrate the sea "in the image of waves.

Ancient Greek civilization is, according to a poet, one of the "Milestones" of history. It is heavenly landscape, populated by mythological beings, the bridge between sea and sky, in contemplation of the landscape by man became celery song that is song par excellence, for the contemplation of beauty can be born not only beauty and ancient Greeks were the only ones who knew it. The phenomenon that is unrepeatable in Greek history: "You were the only song on the world when they look bad."

In the *Rome* episode Eminescu portrays Greece in terms of natural beauty, creative arts and philosophical thought. The poem *Memento Mori*, Rome is political power. It is "a proud sun" to "co-range thinking to take the world as not fly." Her surprise appearance "astonished mankind" and the meaning its existence is to turn chaos (indefinite) earth in the cosmos (order, organization). She is to speak in Platonic terms, the materialization of the idea of policy, and because it is the materialization of the idea, thinking it is immortal: "I said and what he says the centuries, is eternal, immortal, and can be followed throughout world history, because people are guided by Roman sentences.

Like Greece, Rome has a mysterious historical background in the political chaos performing earth, eternity, thinking for millennia in mythology, collect past life, power, wisdom and essence, simplify them, builds "the people of Kings":

Veci"meia the old, she looked ashed world. Thousands of yearstonis, thinks the mystery tangled in bribes which presents him with the space of the world and its laws."

Mii de ani cugetă-n mite la enigma
încălciță
care spațiul i-o prezintă cu-a lui lumi și
cu-a lui legi”.

Bibliografie:

- Călinescu, G *Opera lui Mihail Eminescu*, vol. II, 1967;
- Călinescu, G *Opera lui Mihail Eminescu*, vol. IV, 1967;
- Iliescu, I, *Frumosul în concepția lui Eminescu în vol. Eminescu – Creangă. Studii*, Timișoara, 1965,
- Negoșescu, I, *Poezia lui Eminescu*, București, 1968;
- Papacostea, C, *Filozofia antică în opera lui Eminescu*, București, 1929;
- Păcurariu, C și D, *Elemente clasice la poezia lui Eminescu*, Sinaia, 1968;
- Perpessicius, M. *Eminescu, Opere*, București, 1943, vol. II;
- Rusu, L, *Eminescu și Schopenhauer*, București, 1966;
- Vianu, T, *Imaginea Greciei în „Memento mori” de Eminescu*, în „Studii de literatură universală și comparată”, 1983;
- Vianu, T, op. cit. p.581-584.

Bibliography:

- Calinescu, G *Mihail Eminescu's works*, vol II, 1967;
- Calinescu, G *Opera Mihail Eminescu*, vol IV, 1967;
- Iliescu, I *design beautiful in the volume Eminescu Eminescu - Creanga. Studies*, Timisoara, 1965
- Negoitescu, I *poetry of Eminescu*, Bucharest, 1968;
- Papacostea, C, *ancient philosophy in the work of Eminescu*, Bucharest, 1929;
- Pacurariu, C and D *elements in classical poetry of Eminescu*, Sinaia, 1968;
- Perpessicius, M *Mihai Eminescu, Works*, Bucharest, 1943, Vol II;
- Rusu, L, *Schopenhauer Eminescu*, Bucharest, 1966;
- Vianu, T, *Greece picture "Memento Mori" Eminescu*, in "Studies and comparative literature, 1983;

¹ Cf. și D. Păcurariu, *Elemente clasice la poezia lui Eminescu*, Sinaia, 1968, p. 6: „asupra momentului grecesc poetul stăruie cu deosebire, reținut doar de peisajul incantatoriu, de mituri, de legende [...] natura de o frumusețe paradisiacă și idilică, populată de zeițăți, de nimfe și satiri”; T. Vianu, *Imaginea Greciei în „Memento mori” de Eminescu*, în „Studii de literatură universală și comparată”, p. 580-581; L. Rusu, *Eminescu și Schopenhauer*, București, 1966, p. 60-61; G. Călinescu, *Opera lui Mihail Eminescu*, vol. II, p. 186-188; Ion Iliescu, *Frumosul în concepția lui Eminescu în vol. Eminescu – Creangă. Studii*, Timișoara, 1965, p. 121.

² A. Nestorescu și Gr. Tănăsescu, *op. cit.*, p. 44, afirmă: «precunoscutul vers „Astfel Grecia se naște din întunecata mare” este mai mult decât o frumoasă imagine poetică; aflăm aici însăși concepția homerică despre Okeanos, numit *theōn genesis* (al zeilor părinte – *Iliada* XIV, 210) și *hós per génesis pantessi tetyktai* (cel care-i atoatenăscător – *Iliada* XIV, 246)». Nașterea din mare este însă un element comun multor cosmogonii (cf. G. Călinescu, *Opera lui Mihail Eminescu*, vol. IV, p. 54-55). Ea se găsește, de pildă, în mitul sumerian al creației (cf. S. N. Kramer, *Istoria începe la Sumer*, București, 1962, p. 135-143), în Poemul lui Ghilgameș, în creația indiană în *Rig-Veda* 10, 129 (cf. Perpessicius, M. *Eminescu, Opere*, București, 1943, vol. II, p. 187, și C. Papacostea, *Filozofia antică în opera lui Eminescu*, București, 1929, p. 23-24), etc. Care din aceste concepții este reluată de Eminescu este greu de spus. Credem însă că mai degrabă cea indiană, căci este îndeobște cunoscut interesul său pentru literatura budistă.

³ A. Nestorescu și Gr. Tănăsescu, *op. cit.*

⁴ Eminescu a fost toată viața un admirator al plasticii eline. În momentul declanșării primului atac de nebunie, Maiorescu îi arată reproduceri de sculptură greacă: «eu îi arătai pe Hermes și pe Venus din Milo, la care-și zise cu privirea în extaz „lasă că va reînvia arta antică”». Arta greacă a însemnat pentru poet maxima realizare a omeniirii și reînvierea ei, un deziderat irealizabil.

⁵ T. Vianu, *op. cit.*, p. 581-584; A. Nestorescu și Gr. Tănăsescu, *op. cit.*, p. 45-48, I. Negoșescu, *Poezia lui Eminescu*, București, 1968, p. 102.